

ЗДРАВКО ПОПОВ
ИСТИНАТА ЗА ЛЪЖАТА

chitanka.info

Сам бях свидетел на онзи гръмотевичен плесник, който известният наш поет Бежко Ежков съвсем прозаично отнесе от страна на съпругата си. Една сутрин тя връхлетя върху него с отворено писмо, дошло от република Полша.

„Мило мое момче! — гласеше откровението. — Тъжно е, че в последния момент се изгубихме и не успяхме дори да разменим адресите си. Но — може би ни помага самото провидение! Ето че в България ти си познат на всички и сега аз мога да ти пиша, без да е нужна улицата и номера, нали? Изпращам ти обещаната снимка. Тя ще ти напомня за твоята малка «маймунка», за хубавите дни (и още похубавите нощи!) на прекрасното Черно море. Разбира се, най-хубаво от всичко е това, че ти ме обичаш — казвай ми го много, много още пъти, макар и в писмата си... Ох, навярно няма да издържим до другото лято — на теб как ти се струва?

Хиляди жарки целувки: Барбара.“

Стана ми съвестно. Може би не беше необходимо тогава да се представям тъкмо за поета Ежков, който ми е близък приятел. Но когато за първи път съзрях Барбара, тя четеше на пясъка томчето му, именно неговото томче, преведено на полски! В оня миг прецених това обстоятелство като най-солиден повод да се запознаем: просто ахнах и изразих удивлението си, че тъй бърже са превели на полски стиховете ми. Дяволски неприятно е, че сега не мога да призная нищо на приятеля си. И аз имам съпруга...

Както да е, този епизод ме накара да се замисля. „Че само аз ли на този свят съм лъжец?... И впрочем, защо пък «лъжец»? Колцина са опитали да се задълбочат върху фактическата същност на това, което тъй лесно назоваваме «лъжа»? О, не. Нуждата от едно по-трезво, по-съвременно, и най-сетне, по-честно разбиране върху лъжата, е съвсем налична...“

Философски погледнато, лъжата е субстанция, определена да балансира на този свят истината. Дори за най-бедния разум е понятно какво би останало от „този свят“, ако само за две денонощия в него се разпростреше единствено истината. Абсолютно сигурно е, че преди всичко друго 65–70 процента от хората на часа биха се развели.

За щастие, нещата стоят не тъй елементарно. В природата истина от чист вид отсъствува. Тя би била точно тъй непригодна за консумация от страна на човека както е непригоден и чистият

кислород: много скоро става опасна. В здравите хорски отношения този елемент е неотменно съединение с лъжата — такава, което не ще бъде злокачествено за самите хора. Да се отделя едното от другото е лабораторен каприз на високите умове. (Що се отнася до още по-високите умове, те са категорични, че такава нещо никому не е потребно.)

Битието на човека започва с лъжата — още от времето, когато е имал контакти с боговете. В християнската религия тези контакти, макар и скучни, са съвсем недвусмислени: първото нещо, което бог предприема спрямо човека, е да го излъже. Първото нещо от страна на човека е да излъже сътворителя си. По-достъпно и далеч по-симпатично стоят нещата в древната Елада. Бащата на боговете и хората, вседържецът Зевс, така и остава за вечни времена безподобният комбинатор, любовник и интригант. (За тези привилегии, ясно е, са нужни не атрибутите на голата истина...). Тъй че ролята на боговете в това поприще е подобаваща. (Виж: Посейдон, Хермес, Арес, Брос — за чието битие, уви, няма никакво място в това предварително ограничено есе!)

Лъжата е разковничето в трудовите делници на царе, духовни глави и всякакви други глави. С подкупващо елегантна, чисто френска безцеремонност, Луи XI анонсира: „Който не знае да лицемери — не знае да царува.“ Знаменитият Ришельо по кардиналски чистосърдечно споделя: „Донесете ми шест реда, написани от честен човек, и аз винаги ще открия в тях нещо, за което да го изпратя на въжето.“

Лъжата е навсякъде — тотално и глобално, — а разликите са просто във възможностите. „По малко фокусничество се крие у всеки миг“ — предупреждава Фойхтвангер.

Слабо казано — да. Защото има положения, където без лъжата поголовно всичко отива по дяволите. Въобразим ли е за някого афиш за илюзионен спектакъл, отразяващ голата истина? Нормално нещо ли е сервитьор, който съумява да направи сметката вярно от първия път? Общо взето, прав е покойникът: фокусничество има у всяка поправка на телевизор, у всяка автобиография при постъпване на работа, у всяка покана до Пепа или Жана, когато става въпрос „да послушаме плочи...“

Може и още по-смешно: „Да пазим стопанската, база на предприятието като своя лична собственост!“

Но това последното вече е дело на голям хуморист. Лъжата изисква творчество, което не всекиму се удава.

Е, тъй или иначе, несъмнено остава едно. Лъжата присъствува в ежедневието ни, за да не бъде чак толкова скучно...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.